

Procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych z udziałem ucznia
w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Małej Nieszawce

Spis treści:

Podstawa prawna:	4
Cele procedur:	5
Zasady ogólne	5
Warunki konieczne do stosowania procedur	6
Procedury dotyczące uczniów	7
1. Ogólne zasady postępowania wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego (przestępstwa lub wykroczenia).	7
2. Procedury powiadamiania rodziców lub prawnych opiekunów ucznia o trudnych sytuacjach wychowawczych.	7
3. Sposób sporządzania notatki i/lub wpisu w edzienniku bezpośrednio po zaistnieniu każdej sytuacji kryzysowej.	7
4. Postępowanie wobec ucznia, który został ofiarą czynu karalnego.	8
5. Postępowanie w przypadku zaistnienia agresji wśród uczniów.....	8
6. Postępowanie w przypadku udziału uczniów w bójkach.....	9
7. Postępowanie w przypadku zachowania ucznia uniemożliwiającego prowadzenie lekcji.	9
8. Postępowanie w przypadku stwierdzenia występowania u ucznia czynników wskazujących na ryzyko zachowań samobójczych.	10
9. Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń zamierza popełnić samobójstwo na terenie szkoły (informacja od samego ucznia, kolegów, rodziny, osób postronnych).....	13
10. Postępowanie w sytuacji powzięcia próby samobójczej lub samobójstwa na terenie szkoły.	14
11. Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń zamierza popełnić samobójstwo poza szkołą (informacja od samego ucznia, kolegów, rodziny, osób postronnych).	15
12. Postępowanie w przypadku powrotu ucznia do szkoły po powziętej próbie samobójczej lub dłuższym pobycie w szpitalu (zaburzenia psychiczne).	15
13. Postępowanie w przypadku śmierci samobójczej ucznia na terenie szkoły	16
14. Postępowanie w przypadku otrzymania informacji o popełnieniu samobójstwa przez ucznia poza szkołą	17
15. Postępowanie mające na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym w szkole, w tym próbom samobójczym lub samobójstwom uczniów.....	19

16. Postępowanie wobec ofiar przemocy fizycznej i psychicznej w rodzinie	20
17. Postępowanie, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły jest uczeń znajdujący się pod wpływem narkotyków, dopalaczy, alkoholu.	20
18. Postępowanie, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły narkotyki, dopalacze, alkohol lub substancje przypominające je wyglądem.	21
19. Postępowanie, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie narkotyki, dopalacze, alkohol lub substancje je przypominające.	21
20. Postępowanie w przypadku stwierdzenia palenia tytoniu przez ucznia.	22
21. Postępowanie w przypadku nieodpowiedniego strój (ekstrawagancki, zbyt swobodny, sugerujący przynależność do subkultur).	22
22. Postępowanie w przypadku, gdy nauczyciel zauważy, że na terenie szkoły uczeń korzysta z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych.	23
23. Postępowanie w przypadku ucieczki ucznia ze szkoły w czasie zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych.	23
24. Postępowanie w przypadku wagarowania ucznia i spóźniania się na zajęcia lekcyjne.	24
25. Postępowanie w przypadku braku kontaktu z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia.	24
26. Postępowanie w przypadku podejrzenia, otrzymania informacji o pozostawieniu ucznia bez opieki rodziców / prawnych opiekunów.	25
27. Procedury dotyczące pobytu ucznia w szkolnej świetlicy.....	26
28. Postępowanie w przypadku oddalenia się ucznia od grupy w czasie wycieczki szkolnej na terenie miasta i poza miejscem zamieszkania.....	27
29. Postępowanie w przypadku zastraszania, wymuszania, wywierania presji.	27
30. Postępowanie w przypadku fałszerstwa / plagiatu.....	28
31. Postępowanie w przypadku kradzieży i zniszczenia mienia.	28
32. Postępowanie w przypadku dewastacji mienia.	29
33. Postępowanie w przypadku wykrycia przedmiotów zagrażających zdrowiu lub życiu.....	29
34. Postępowanie w przypadku rozwiązywania spraw spornych i konfliktów.....	30
35. Postępowanie w sytuacji wypadku podczas zajęć szkolnych, zajęć pozalekcyjnych oraz przerw międzylekcyjnych.	31
36. Postępowanie w przypadku nagłej niedyspozycji zdrowotnej ucznia, zasłabnięcie.	32
37. Postępowanie w przypadku mobbingu i izolowania ucznia.	32
38. Postępowanie wobec ofiar i sprawców cyberprzemocy.	33
39. Procedura postępowania wobec uczennicy, o której dostajemy informację, że jest w ciąży	33
40. Procedura postępowania w przypadku agresji ze strony pracowników szkoły wobec ucznia.....	34
41. Procedura postępowania w przypadku naruszenia nietykalności osobistej nauczyciela lub pracownika szkoły (obelżywe wyzwiska, groźby, opluwanie, przyczepianie karteczek,	

rzucanie przedmiotami, agresja fizyczna, zabranie przedmiotu należącego do nauczyciela lub pracownika szkoły).....	34
42. Procedura postępowania w przypadku konieczności opuszczenia klasy przez nauczyciela.....	34
43. Procedura w przypadku agresywnego zachowania rodziców i innych osób dorosłych przebywających na terenie szkoły wobec uczniów.....	35
44. Procedura w przypadku osoby dorosłej będącej pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających na terenie szkoły.....	35
45. Procedura w przypadku przebywania obcej osoby na terenie szkoły.....	36
Postanowienia dodatkowe	36
Załączniki:.....	36
1.Forma poinformowania rodzica / prawnego opiekuna ucznia, o którym szkoła posiada informacje, że uczeń chce popełnić samobójstwo, chce podjąć próbę samobójczą, ma myśli samobójcze.....	36
2.Pisemne potwierdzenie przekazania informacji o zagrożeniu suicydalnym dla rodziców.....	36
3.Komunikat do dyspozytorni pogotowia ratunkowego.....	38

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich /Dz. U. z 1982 r. Nr 35 poz. 228 z p. zm. - tekst jednolity Dz. z 2002 r. Nr 11 poz. 109 z / oraz przepisy wykonawcze w związku z ustawą /
2. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /Dz. U. Nr 35, poz. 230 z p. zm./
3. Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii /Dz. U. z 2003 r. Nr 24, poz. 198/
4. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji /Dz. U. Nr 30 poz. 179 z późn. zm./
5. Zarządzenie Nr 15/97 Komendanta Głównego Policji z dnia 16 czerwca 1997 r. w sprawie form i metod działań policji w zakresie zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości nieletnich.
6. Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty /Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329 z późn. zm./
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii
8. Program Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przestępczości wśród Dzieci i Młodzieży przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 13.01.2004 roku o nazwie "Procedury postępowania nauczycieli i metody współpracy szkół z Policją w sytuacji zagrożenia dzieci oraz młodzieży przestępczością i demoralizacją.

Cele procedur:

- usprawnienie i zwiększenie skuteczności oddziaływań wychowawczych szkoły w sytuacjach trudnych;
- wskazanie działań naprawczych (korekcyjnych, terapeutycznych);
- zapobieganie powtarzaniu się zachowań niepożądanych poprzez wskazanie działań profilaktycznych;
- wypracowanie metod współpracy ze środowiskiem rodzinnym ucznia;
- zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego, psychicznego i emocjonalnego uczniów w przypadku zagrożenia zdrowia i życia związanego z próbą samobójczą oraz śmiercią samobójczą.

Zasady ogólne

Sytuacja kryzysowa - zbieg zdarzeń, okoliczności i zachowań, które zakłócają normalny tryb funkcjonowania państwa, społeczności, organizacji. Typowymi cechami sytuacji kryzysowej jest nagłe i zwykle nieoczekiwane wystąpienie, dolegliwość i poważne konsekwencje psychologiczne, ekonomiczne, prawne i społeczne. Sytuacja kryzysowa może być spowodowana jednym zdarzeniem traumatycznym, bądź ujawnić się jako konsekwencja długotrwałych mini-kryzysów (zaniedbań, konfliktów) w sferze wychowawczej, edukacyjnej, psychologicznej, ekonomicznej, organizacyjnej.

Postępowanie w sytuacjach kryzysowych z udziałem ucznia powinno być prowadzone w możliwie najszybszym czasie i przy zapewnieniu bezpieczeństwa psychofizycznego ucznia. Uczeń i jego rodzice mają prawo do pełnej informacji o sytuacjach kryzysowych i podjętych przez szkołę działaniach ich dotyczących.

Osobą odpowiedzialną na terenie szkoły za respektowanie praw ucznia jest Dyrektor Szkoły. Uczniowie wykraczający poza normy prawne i zasady zachowania akceptowane w szkole ponoszą sankcje przewidziane w Statucie Szkoły.

W sytuacji nieobecności Dyrektora Szkoły informuje się Wicedyrektora lub osobę pełniącą obowiązki Dyrektora Szkoły. Każdy pracownik szkoły ma obowiązek zareagowania na każdy sygnał świadczący o ryzyku zachowania autodestrukcyjnego u ucznia. W przypadku zaobserwowania lub powzięcia informacji, że uczeń planuje podjąć lub podjął próbę samobójczą, każdy pracownik pedagogiczny i niepedagogiczny szkoły powinien niezwłocznie poinformować o tym dyrektora szkoły.

Powołanie Szkolnego Zespołu Kryzysowego, w skład którego wchodzi dyrektor, wicedyrektor szkoły, pedagog, psycholog szkolny, wybrani wychowawcy, pracownik administracji szkoły, Zarząd Rady Rodziców. Zespół modyfikuje procedury, zapoznaje z nimi grono pedagogiczne i wdrażane są one w życie.

Warunki konieczne do stosowania procedur

Aдекватne postępowanie w sytuacjach trudnych wychowawczo wymaga dobrego rozpoznania problemu, zdarzenia, wiedzy na temat ucznia i jego rodziny, rozpoznania motywów postępowania i zastosowania odpowiedniej procedury postępowania. Nauczyciele i wychowawcy mogą wspierać się pomocą pedagoga szkolnego, nadzoru pedagogicznego, personelu medycznego, pracowników obsługi, policji, sądu ds. rodziny i nieletnich, poradni specjalistycznych. Skuteczność zastosowania procedur wymaga dobrej współpracy ze środowiskiem rodzinnym ucznia. Metodami, którymi można to osiągnąć to:

1. Zebrania integracyjne.
2. Udział rodziców w imprezach integracyjnych i wycieczkach szkolnych.
3. Udział rodziców w działaniach wychowawczych szkoły.
4. Spotkania indywidualne z wychowawcą.
5. Spotkania z wychowawcą, pedagogiem, dyrektorem.
6. Udział w spotkaniach zespołu nauczycielskiego.
7. Uwagi zawarte w dzienniku elektronicznym o zaistniałych sytuacjach.
8. Polecenia, zaproszenia listowne i telefoniczne.

Procedury dotyczące uczniów

1. Ogólne zasady postępowania wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego (przestępstwa lub wykroczenia).

1. Niezwłoczne powiadomienie dyrektora.
2. Ustalenie okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków.
3. Przekazanie sprawcy dyrektorowi pod opiekę.
4. Powiadomienie rodziców ucznia.
5. Niezwłoczne powiadomienie Policji.
6. Zabezpieczenie dowodów przestępstwa i przekazanie ich Policji.

2. Procedury powiadamiania rodziców lub prawnych opiekunów ucznia o trudnych sytuacjach wychowawczych.

1. Powiadomienie przez wychowawcę klasy telefonicznie, osobiście lub pisemnie (wpis w dzienniku elektronicznym) rodziców lub prawnych opiekunów o trudnych sytuacjach wychowawczych, korzystając z danych osobowych zapisanych w dzienniku.
2. Sporządzenie przez wychowawcę notatki służbowej z powiadomienia rodziców (jeżeli sytuacja nie została odnotowana szczegółowo w edzienniku, np. w formie uwagi).
3. W przypadku nieobecności wychowawcy zachować obowiązującą w szkole drogę służbową (wychowawca, pedagog, dyrekcja).

3. Sposób sporządzania notatki i/lub wpisu w edzienniku bezpośrednio po zaistnieniu każdej sytuacji kryzysowej.

Pisemna notatka sporządzona po zdarzeniu powinna zawierać następujące informacje:

1. Co się stało, na czym polegało zdarzenie?
2. Kto brał w nim udział?
3. Miejsce i czas zdarzenia.

Za sporządzenie notatki odpowiedzialne są osoby bezpośrednio zaangażowane w rozwiązywanie sytuacji kryzysowych.

4. Postępowanie wobec ucznia, który został ofiarą czynu karalnego.

1. Udzielenie pierwszej pomocy (przedmedycznej) bądź zapewnienie jej przez wezwanie pomocy lekarza.
2. Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły.
3. Powiadomienie rodziców ucznia.
4. Wezwanie Policji, jeśli istnieje konieczność zabezpieczenia śladów przestępstwa.
5. Otoczenie ucznia opieką psychologiczno – pedagogiczną.

5. Postępowanie w przypadku zaistnienia agresji wśród uczniów.

1. Nauczyciel, pracownik szkoły przerywa zachowanie agresywne, którego jest świadkiem.
2. Informuje wychowawcę o zdarzeniu.
3. Wychowawca prowadzi rozmowę z uczniem w obecności nauczyciela, pracownika szkoły, ocenia sytuację.
4. Wychowawca/nauczyciel świadek zdarzenia, sporządza notatkę (informację w e-dzienniku) z zaistniałego zajścia oraz informuje rodziców / prawnych opiekunów ucznia o zaistniałej sytuacji.
5. Powtarzające się zdarzenia wychowawca zgłasza do pedagoga i dyrektora.

W przypadku, gdy doraźna interwencja nie przynosi pożądanych efektów, wychowawca podejmuje następujące działania:

1. Przeprowadza rozmowę z uczniem o jego zachowaniu.
2. Omawia z rodzicami bądź prawnymi opiekunami zachowanie dziecka i ustala strategię współpracy ze szkołą i obserwuje jej efekty.
3. Nawiązuje kontakt z pedagogiem szkolnym, który podejmuje pracę wychowawczą z uczniem.
4. Pedagog szkolny organizuje spotkanie w składzie: wychowawca – rodzic – pedagog – uczeń.
5. Pedagog informuje rodziców ucznia o możliwości uzyskania pomocy psychologicznej.
6. W przypadkach czynów rozmyślnych ze szczególną brutalnością, dyrektor szkoły zwraca się z prośbą o interwencję Policji i Sądu Rodzinnego.

6. Postępowanie w przypadku udziału uczniów w bójkach.

1. Interwencja bezpośrednia - rozdzielanie bijących się uczniów i udzielenie pomocy medycznej poszkodowanym (jeśli jest taka potrzeba).
2. Niedopuszczenie do agresji wobec siebie, jako osoby rozdzielającej.
3. Wezwanie wychowawcy lub pedagoga (ocena zagrożenia i podjęcie decyzji o interwencji – powiadomienie dyrekcji, rodziców i/lub Policji).
4. Wychowawca rozmawia z uczniami i ustala powody bójki. Wysłuchuje wszystkie osoby biorące udział w bójce, a także świadków zdarzenia.
5. Skierowanie uczestników bójki do pedagoga szkolnego w celu znalezienia przyczyn takich zachowań.
6. Poinformowanie o wydarzeniu rodziców uczniów biorących udział w bójce (uwaga w e-dzienniku).
7. Rozmowa wychowawcy i/lub pedagoga z uczniami i klasą na temat radzenia sobie z emocjami, zapobieganiu agresji i sposobów radzenia sobie w trudnych sytuacjach.

7. Postępowanie w przypadku zachowania ucznia uniemożliwiającego prowadzenie lekcji.

1. Nauczyciel upomina słownie ucznia, stara się go wyciszyć i opanować sytuację w klasie.
2. Jeżeli sytuacja się nie zmienia nauczyciel wpisuje uwagę do e-dziennika.
3. Jeżeli sytuacja się powtarza nauczyciel powiadamia wychowawcę klasy.
4. Wychowawca podejmuje kroki dyscyplinujące ucznia i powiadamia pedagoga szkolnego.
5. Pedagog rozmawia z uczniem, aby ustalić przyczyny takich zachowań i zapobiec im.
6. Jeżeli sytuacje powtarzają się notorycznie, wychowawca, pedagog i dyrektor we współpracy z rodzicami ustala plan działań wobec ucznia, a w razie konieczności powiadamia policję bądź sąd rodzinny.
7. Gdy zachowanie ucznia zagraża bezpieczeństwu jego lub innych uczniów, lub uniemożliwia dalszy przebieg zajęć, nauczyciel powiadamia pedagoga, wychowawcę lub dyrektora, który odizolowuje ucznia przeprowadzając go do innego pomieszczenia i powiadamia o zdarzeniu rodzica.
8. W sytuacji, gdy uczeń stawia opór i uniemożliwia przeprowadzenie do innego pomieszczenia lub gdy następuje eskalacja jego agresji zagrażająca bezpieczeństwu uczniów i nauczyciela - nauczyciel, wzywa policję i/lub pogotowie.
9. Powiadomienie rodziców o zaistniałej sytuacji.

8. Postępowanie w przypadku stwierdzenia występowania u ucznia czynników wskazujących na ryzyko zachowań samobójczych.

Wczesne sygnały ostrzegawcze:

- wycofywanie się z kontaktów z rodziną i przyjaciółmi, odwracanie się od nich;
- zainteresowanie lub wręcz zaabsorbowanie śmiercią;
- wyraźne zmiany osobowości i nastroju;
- trudności z koncentracją;
- trudności w szkole; obniżenie jakości pracy i pogorszenie ocen;
- zmiana dotychczasowych zwyczajów dotyczących jedzenia i snu (utrata apetytu lub objadanie się, bezsenność lub nadmierna senność);
- utrata zainteresowania rozrywkami;
- częste uskarżanie się na fizyczne dolegliwości, przeważnie powiązane z emocjami, jak bóle głowy, bóle żołądka lub uczucie zmęczenia;
- nieustanne znużenie;
- utrata zainteresowań dla rzeczy i spraw, o które dotychczas młody człowiek się troszczył (np. zaniechanie dbałości o wygląd).

O **wysokim ryzyku** zachowań samobójczych świadczyć może wystąpienie przynajmniej jednego z poniższych czynników:

- mówienie o poczuciu beznadziejności, bezradności, braku nadziei, braku wyjścia lub własnej bezwartościowości;
- mówienie wprost lub pośrednio o samobójstwie lub o jego planowaniu;
- wypowiedanie komunikatów typu: „Jestem niczym”, „Nie warto się mną zajmować”, „Chciałbym umrzeć”, „Zamierzam się zabić”, „Nie powinnam się urodzić”;
- wypowiedanie co jakiś czas komunikatów typu: „Niedługo przestanę być dla ciebie problemem”, „To nie ma znaczenia”, „To już na nic się nie zda” lub „Już się nie zobaczymy”;
- pisanie listów pożegnalnych lub testamentu;
- pozbywanie się osobistych i cennych przedmiotów;
- unikanie kontaktów z bliskimi kolegami, izolacja, zamykanie się w sobie;
- odrzucanie pomocy, poczucie, że udzielenie pomocy jest już niemożliwe;
- zaniechanie zajęć, które dotychczas sprawiały uczniowi przyjemność;
- odrzucanie otrzymywanych pochwał lub nagród;

- przejawianie dużych zmian charakteru, nastroju, występowanie nietypowych zachowań dla danego ucznia;
- wzrost impulsywności: nagłe impulsywne działania, jak akty agresji i przemocy, zachowania buntownicze lub ucieczkowe (wynikające z ogromnego napięcia emocjonalnego); nagłe ekscesy alkoholowe lub narkotykowe (będące próbą „znieczulenia się w cierpieniu” lub formą wołania o pomoc);
- nagłe przejście z depresji do stanu pogody i zadowolenia. Zwykle oznacza to, że uczeń, po okresie walki wewnętrznej, podjął już decyzję o ucieczce od problemów i zakończeniu swego życia;
- przejawianie innych zachowań ryzykownych np. okaleczanie się;
- przejawianie zainteresowania tematyką śmierci, umierania itp.,
- podejmowanie w przeszłości prób samobójczych;
- fascynacja znanymi osobami (np. gwiazdami popkultury), które popełniły samobójstwo;
- zamieszczanie w mediach społecznościowych postów/filmików o treściach wskazujących na zachowania samobójcze.

Jeżeli w ciągu ostatnich kilku tygodni lub dłużej, nauczyciele, wychowawcy czy koledzy zaobserwowali u ucznia wymienione wyżej sygnały/objawy, szkoła powinna podjąć natychmiastowe działania. Kilka utrzymujących się objawów świadczy o poważnym kryzysie afektywnym z wysokim ryzykiem samobójstwa wymagającym pilnej interwencji specjalistów, niekiedy także farmakologicznej.

Każdy, kto zauważy niepokojące sygnały, zobowiązany jest zgłosić swoje obserwacje wychowawcy, nauczycielowi, pedagogowi, psychologowi, dyrekcji.

Pedagog lub/i psycholog szkolny przeprowadza rozmowę z uczniem w celu rozpoznania zagrożenia samobójczego, indywidualnych potrzeb, dotychczasowych form pomocy.

Po zidentyfikowaniu sytuacji zagrożenia, wychowawca, pedagog i psycholog szkolny podejmują odpowiednie działania interwencyjne:

- Jednocześnie ustalają, które z w/w sygnałów występują u danego ucznia;
- Przeprowadzają analizę sytuacji szkolnej i rodzinnej ucznia w celu wstępnego ustalenia przyczyn;
- Pedagog/psycholog szkolny odbywa rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi niepełnoletniego ucznia w celu omówienia sytuacji ucznia, sposobów zaspokajania jego potrzeb, niezbędnych do wdrożenia form pomocy szkolnej i pozaszkolnej.
- W sytuacji tego wymagającej przekazują informację o zagrożeniu rodzicom;

- Jeżeli wspólne ustalenia potwierdzają obawy o zagrożeniu, informacja przekazywana jest dyrektorowi szkoły;
- Dyrektor szkoły, wychowawca, psycholog/pedagog szkolny ustalają z rodzicami zasady wzajemnych kontaktów, proponują objęcie ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną na terenie szkoły i/lub wskazują konieczność konsultacji specjalistycznych poza szkołą.
- Pedagog/psycholog szkolny pozostaje w bieżącym kontakcie z rodzicami ucznia monitorując zakres świadczonej pomocy poza szkołą.
- Pedagog/psycholog szkolny przekazuje wychowawcy oraz nauczycielom mającym kontakt z uczniem niezbędne informacje odnośnie funkcjonowania ucznia i zobowiązuje ich do bieżącego monitorowania stanu ucznia.
- W sytuacjach tego wymagających tworzone są dostosowania procesu dydaktycznego do indywidualnych potrzeb psychofizycznych ucznia.
- Jeśli sytuacja tego wymaga, w klasie ucznia odbywają się zajęcia edukacyjne dotyczące zdrowia psychicznego i sposobów wspierania osób w kryzysach.
- W sytuacjach bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia ucznia, każdy pracownik szkoły zobowiązany jest do natychmiastowego wezwania pogotowia.

9. Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń zamierza popełnić samobójstwo na terenie szkoły (informacja od samego ucznia, kolegów, rodziny, osób postronnych).

1. Jeżeli nauczyciel otrzymuje informację o zamiarze podjęcia przez ucznia próby samobójczej na terenie szkoły niezwłocznie informuje o tym wychowawcę, pedagoga/psychologa i dyrektora.
2. Nie pozwala, aby uczeń przebywał sam, zapewnia mu bezpieczne miejsce.
3. Pedagog/psycholog/wychowawca informuje o zaistniałej sytuacji rodziców lub prawnych opiekunów.
4. Wezwanie karetki pogotowia.
5. Objęcie ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną.

10. Postępowanie w sytuacji powzięcia próby samobójczej lub samobójstwa na terenie szkoły.

1. Zawiadomienie pod nr 112 i równoległe udzielenie pomocy przedmedycznej/podjęcie akcji ratunkowej (w przypadku próby samobójczej) lub zabezpieczenie miejsca zdarzenia (w przypadku samobójstwa).
2. Dyrektor szkoły zwołuje zespół kryzysowy w celu podziału zadań i opracowania planu roboczego.
3. Dyrektor szkoły powiadamia o zaistniałej sytuacji organ prowadzący i nadzorujący szkołę.

Jeżeli uczeń podjął próbę samobójczą na terenie szkoły:

1. Udzielenie uczniowi natychmiastowej pomocy przedmedycznej i zapewnienie pomocy medycznej.
2. Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły oraz rodziców lub opiekunów prawnych.
3. Objęcie ucznia pomocą psychologiczną. Opracowanie wraz z rodzicami działań mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa uczniowi.
4. W przypadku śmierci ucznia w wyniku samobójstwa - dyrektor szkoły informuje organ prowadzący i nadzorujący szkołę o zaistniałej sytuacji.
5. Pedagog oraz wychowawcy udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej innym uczniom szkoły.
6. Uczeń, który podjął próbę samobójczą bezwzględnie musi otrzymać konsultację psychiatryczną.

11. Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń zamierza popełnić samobójstwo poza szkołą (informacja od samego ucznia, kolegów, rodziny, osób postronnych).

- Zawiadomienie pod nr 112
- Dyrektor szkoły zwołuje szkolny zespół kryzysowy w celu podziału zadań i opracowania planu roboczego.
- Dyrektor szkoły powiadamia o zaistniałej sytuacji organ prowadzący i nadzorujący szkołę.

12. Postępowanie w przypadku powrotu ucznia do szkoły po powziętej próbie samobójczej lub dłuższym pobycie w szpitalu (zaburzenia psychiczne).

1. Warunkiem powrotu do szkoły (po powziętej próbie samobójczej lub dłuższym pobycie w szpitalu w związku z wszelkiego rodzaju zaburzeniami psychicznymi/emocjonalnymi) jest dostarczenie informacji/zaświadczenia od lekarza psychiatry o braku przeciwwskazań do uczenia się dziecka na terenie szkoły w grupie.

2. Przed powrotem ucznia do szkoły pedagog/ psycholog/wychowawca nawiązuje kontakt z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia w celu zminimalizowania u niego stresu i przygotowania go do powrotu do szkoły.

3. Po powrocie ucznia do szkoły należy w trakcie pierwszych z nim kontaktów pamiętać o zapewnieniu mu wsparcia, akceptacji, okazaniu zrozumienia.

4. Pedagog i psycholog (współpracując z wychowawcą) otaczają opieką ucznia poprzez udzielenie wsparcia w postaci rozmów, spotkań, kontaktu z rodzicami. W miarę konieczności wskazują miejsca, w których jest możliwe skorzystanie z terapii i fachowej opieki specjalistów.

5. Pedagog/psycholog szkolny/ wychowawcy lub osoby do tego wyznaczone udzielają wsparcia emocjonalnego i pomocy psychologiczno-pedagogicznej innym uczniom szkoły, **zgodnie z potrzebami uczniów.**

6. W przypadku zaistnienia przesłanek mogących świadczyć o pogorszeniu stanu zdrowia, rodzic po uzyskaniu takiej informacji ze szkoły, ma obowiązek odebrać dziecko ze szkoły i udać się do odpowiedniego specjalisty.

7. Przy każdej kolejnej interwencji szkoła wymaga od rodzica przedstawienia zaświadczenia od lekarza o braku przeciwwskazań do kontynuowania nauki w placówce.

13. Postępowanie w przypadku śmierci samobójczej ucznia na terenie szkoły

1. Zawiadomienie pod nr 112 i zabezpieczenie miejsca zdarzenia.
2. W szkole uruchamiana jest procedura interwencji kryzysowej, zwołany zostaje szkolny zespół kryzysowy. Zwołanie zespołu kryzysowego powinno nastąpić tak szybko, jak to tylko możliwe, najlepiej w dniu otrzymania informacji o samobójstwie. Bez zbędnej zwłoki należy realizować również wszystkie kolejne działania.
3. Wyznaczone dwie osoby z ZK kontaktują się osobiście z rodziną zmarłego ucznia w celu przekazania informacji o śmierci oraz o możliwych formach wsparcia.
 1. Dyrektor informuje o zaistniałej sytuacji organ prowadzący i nadzorujący szkołę.
 2. Szkoła we współpracy z Centrum Interwencji Kryzysowej lub inną instytucją interwencyjną opracowuje plan działań postwencyjnych;
 3. Zespół kryzysowy przygotowuje informacje, które mają zostać przekazane rodzicom, nauczycielom i uczniom;
 4. Pedagog/psycholog szkolny/ wychowawcy lub osoby do tego wyznaczone udzielają wsparcia emocjonalnego i pomocy psychologicznej innym uczniom szkoły/ (przede wszystkim grupie klasowej i bliskim znajomym ucznia).
 5. ZK przygotowuje i uruchamia system wsparcia dla nauczycieli, uczniów i rodziców oraz rodziny zmarłego:
 - wewnętrznego, np. pracownicy szkoły;
 - zewnętrznego, np. pracownicy poradni psychologiczno-pedagogicznej, ośrodka interwencji kryzysowej, ośrodka pomocy społecznej.
 6. Zespół kryzysowy opracowuje informację dla mediów (w tym społecznościowych).
 7. Do ewentualnego kontaktu z mediami dyrektor wyznacza rzecznika szkoły, który przedstawia fakty związane ze śmiercią samobójczą ucznia, jak i z działaniami interwencyjnymi podjętymi przez szkołę.

14. Postępowanie w przypadku w przypadku otrzymania informacji o popełnieniu samobójstwa przez ucznia poza szkołą.

1. Dyrektor szkoły zwołuje szkolny zespół kryzysowy w celu podziału zadań i opracowania planu roboczego.
2. Dyrektor/pedagog/psycholog szkolny kontaktuje się z rodziną zmarłego w celu weryfikacji informacji nt. przyczyn śmierci i przekazania informacji o możliwych formach wsparcia.
3. Pozostałe czynności przebiegają tak, jak w przypadku śmierci samobójczej ucznia na terenie szkoły.

Działania krótko - i długoterminowe:

1. Wskazany przez dyrektora członek szkolnego zespołu kryzysowego ustala z rodziną zmarłego szczegóły dotyczące udziału społeczności szkolnej w uroczystościach pogrzebowych.
2. Członek szkolnego zespołu kryzysowego ustala formy upamiętnienia zmarłego i monitoruje je pod kątem zgodności z wytycznymi postwencji.
3. Zespół Kryzysowy opracowuje harmonogram realizacji grupowych i indywidualnych form wsparcia dla nauczycieli, uczniów i rodziców oraz rodziny zmarłego.

Jeśli uczeń popełni samobójstwo należy pamiętać o kilku zasadach:

- Wszystkie działania powinny być przeprowadzone najszybciej jak to możliwe (najważniejszą pierwszą 3 dni po zdarzeniu).
- Koledzy szkolni, personel i rodzice powinni być poinformowani o wydarzeniu. Komunikat ma być ograniczony do niezbędnego minimum (nie opisujemy metody i miejsca, ale podkreślamy, że jest to skutek interakcji wielu czynników).
- W czasie dyskusji, rozmów nie można dopuścić do gloryfikowania tego typu zachowań oraz do idealizacji osoby samobójcy, kładziemy nacisk na konsekwencje śmierci dla pozostałych osób (trudne emocje i sposoby ich przeżywania) oraz dostępne formy pomocy (w szkole i poza nią).
- W czasie spotkań z młodzieżą należy również stworzyć możliwość do wyrażenia i przepracowania emocji związanych z tym wydarzeniem. Uczniowie powinni uzyskać informację o miejscach, w których uzyskaliby pomoc w czasie kryzysu oraz numery telefonów zaufania.
- Nie należy organizować uroczystości o charakterze wspominkowym, ani apeli szkolnych, na których informowano by o zdarzeniu. Uczniowie powinni zostać poinformowani w małych grupach (w zespołach klasowych) przez nauczycieli do tego przygotowanych przez szkolny zespół kryzysowy.

- Należy stworzyć uczniom możliwości uczestniczenia w ceremoniach pogrzebowych uwzględniając potrzeby rodziny zmarłego.
- Po samobójstwie lub usiłowaniu popełnienia może dojść do zjawiska zakażenia się samobójstwem (tzw. Efekt Wertera). Należy zidentyfikować wszystkich uczniów o złym stanie emocjonalnym lub ze skłonnościami samobójczymi i otoczyć ich opieką i wsparciem.

15. Postępowanie mające na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym w szkole, w tym próbom samobójczym lub samobójstwom uczniów.

1. Systematyczna obserwacja zachowania, nastrojów, emocji uczniów przez nauczycieli, a szczególnie przez wychowawców.
2. Rozwiązywanie na bieżąco problemów, konfliktów między uczniami, częste rozmowy indywidualne, w razie potrzeby informowanie rodziców o sytuacji dziecka.
3. W przypadku, gdy stan emocjonalny i sposób myślenia dziecka niepokoi wychowawcę lub innego nauczyciela – kieruje on ucznia do pedagoga/psychologa szkolnego.
4. Pedagog/psycholog szkolny rozpoznaje sprawę, prowadzi rozmowę z dzieckiem, rodzicami i w miarę potrzeb proponuje realizację badań/konsultacji specjalistycznych.

16. Postępowanie wobec ofiar przemocy fizycznej i psychicznej w rodzinie

1. Nauczyciel, który podejrzewa, że uczeń jest ofiarą przemocy domowej - informuje o tym fakcie wychowawcę i pedagoga.
2. Wychowawca w porozumieniu z pedagogiem, w zależności od sytuacji, przeprowadza rozmowę z dzieckiem, prosi pielęgniarkę szkolną o pomoc w dokonaniu wywiadu lub podejmuje inne przewidziane prawem czynności zmierzające do rozpoznania sprawy.
3. Jeżeli podejrzenia potwierdzają się lub istnieje uzasadniona obawa, że dziecko jest ofiarą przemocy, dyrektor szkoły informuje GOPS, policję i sąd rodzinny. W przypadku rodziny objętej dozorem, o swoich podejrzeniach niezwłocznie informuje kuratora.

17. Postępowanie, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły jest uczeń znajdujący się pod wpływem narkotyków, dopalaczy, alkoholu.

1. Powiadamia o swoich przypuszczeniach dyrektora szkoły i wychowawcę.
2. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego. Stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego zdrowie ani życie. Zajmuje się nim pielęgniarka szkolna lub osoba przeszkolona w udzielaniu pierwszej pomocy. W razie potrzeby wzywa lekarza.
3. Dyrektor lub wychowawca zawiadamia rodziców lub prawnych opiekunów, których zobowiązuje do odebrania ucznia ze szkoły.
4. Dyrektor szkoły powiadamia policję.
5. Pedagog szkolny lub wychowawca sporządza notatkę, przeprowadza pogadankę.
6. Dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny o pogłębiającej się demoralizacji ucznia, jeżeli incydent się powtarza, a deklarowana współpraca rodziców ze szkołą nie przynosi oczekiwanych rezultatów.

18. Postępowanie, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły narkotyki, dopalacze, alkohol lub substancje przypominające je wyglądem.

1. Powiadamia dyrektora szkoły.
2. Dyrektor powiadamia policję.
3. Dyrektor i pedagog szkolny zachowując środki ostrożności, zabezpieczają substancję przed dostępem do niej innych osób oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji. Substancje rozlane lub rozsypane należy odgrodzić i zabezpieczyć przed rozniesieniem, np. na podszwach obuwia.
4. Dyrektor i pedagog szkolny nie podejmują działań związanych z próbą dostarczenia zabezpieczonej substancji na posterunek policji.
5. Po przyjeździe policji - dyrektor niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

19. Postępowanie, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie narkotyki, dopalacze, alkohol lub substancje je przypominające.

1. Nauczyciel odizolowuje ucznia poprzez umieszczenie go w oddzielnym pomieszczeniu, ale nie pozostawia go samego. Nauczyciel powinien dołożyć wszelkich starań, aby uczeń nie mógł pozbyć się substancji.
2. Powiadamia o swoich podejrzeniach dyrektora lub wicedyrektora szkoły oraz wychowawcę.
3. Dyrektor szkoły powiadamia policję i rodziców lub opiekunów prawnych ucznia.
4. W obecności innej osoby (wychowawcy, pedagoga lub nauczyciela, do którego uczeń ma największe zaufanie) dyrektor prosi o okazanie zawartości kieszeni i plecaka. Dyrektor nie ma prawa samodzielnie dokonać przeszukania odzieży ani tornistra ucznia.
5. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, należy ją zabezpieczyć i czekać na przyjazd policji. Dyrektor ani pedagog szkolny nie podejmują żadnych działań związanych z dostarczeniem zabezpieczonej substancji na policję.
6. Jeżeli uczeń odmawia współpracy, przeszukania dokonuje policja w obecności rodzica lub prawnego opiekuna.
7. Dyrektor lub pedagog szkolny sporządza notatkę i kieruje informację do Sądu Rodzinnego.

20. Postępowanie w przypadku stwierdzenia palenia tytoniu przez ucznia.

1. Poinformowanie wychowawcy.
2. Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem, uświadamia mu szkodliwość palenia tytoniu.
3. Powiadomienie rodziców ucznia.
4. Poinformowanie pedagoga szkolnego, który przeprowadza rozmowę z uczniem i rodzicami.
5. W sytuacji, gdy palenie tytoniu przez ucznia powtarza się, przygotowuje się wspólnie z rodzicami planu działań, mających na celu eliminację problemu.
6. Powiadomienie Sądu Rodzinnego o demoralizacji.

21. Postępowanie w przypadku nieodpowiedniego stroju (ekstrawagancki, zbyt swobodny, sugerujący przynależność do subkultur).

1. Zwrócenie uczniowi uwagi i poinformowanie wychowawcy klasy.
2. Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem i przypomina mu zapis w statucie szkoły.
3. Przeprowadzenie z klasą pogadanki na temat odpowiedniego stroju szkolnego.
4. W przypadku, gdy uznamy, że strój sugeruje przynależność do „subkultur” - informujemy pedagoga szkolnego, który przeprowadza rozmowę z uczniem i rodzicami.

22. Postępowanie w przypadku, gdy nauczyciel zauważy, że na terenie szkoły uczeń korzysta z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych.

W szkole obowiązuje zakaz korzystania przez uczniów z telefonów komórkowych oraz innych urządzeń elektronicznych podczas obowiązkowych zajęć lekcyjnych, zajęć pozalekcyjnych oraz przerw. Urządzenia te muszą być wyłączone lub wyciszone i schowane.

W szczególnych sytuacjach nauczyciel może udzielić zgody na skorzystanie przez ucznia z telefonu komórkowego podczas lekcji lub przerwy.

1. Wychowawca informuje uczniów na początku roku szkolnego o warunkach korzystania z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych podczas pobytu w szkole.
2. Nauczyciel, który stwierdzi, że uczeń korzysta z telefonu komórkowego lub innych urządzeń elektronicznych podczas zajęć lub przerwy, ustnie upomina ucznia i wydaje polecenie wyłączenia i schowania urządzenia.
3. Gdy sytuacja powtarza się, nauczyciel ma prawo zabrać telefon komórkowy lub inne urządzenie elektroniczne. Uczeń samodzielnie wyłącza urządzenie i w obecności nauczyciela deponuje je w sekretariacie szkoły.
4. Nauczyciel lub wychowawca informuje o zdarzeniu rodziców lub prawnych opiekunów ucznia, których zobowiązuje do osobistego odebrania urządzenia z sekretariatu szkoły.

23. Postępowanie w przypadku ucieczki ucznia ze szkoły w czasie zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych.

1. Nauczyciel, który stwierdził fakt ucieczki ucznia odnotowuje nieobecność w dzienniku lekcyjnym.
2. Powiadamia wychowawcę klasy, który telefonicznie informuje rodziców/ opiekunów prawnych ucznia.
3. Wychowawca przeprowadza rozmowy z uczniem i jego rodzicami/ opiekunami prawnymi w celu ustalenia przyczyn ucieczki z lekcji oraz przekazania informacji o konsekwencjach takiego postępowania i formie ukarania ucznia.
4. Jeżeli problem powtarza się, wychowawca informuje pedagoga szkolnego, który przeprowadza ponowną rozmowę z uczniem i jego rodzicami/ opiekunami prawnymi.
5. W przypadku braku poprawy zachowania lub braku zainteresowania ze strony rodziców/ opiekunów prawnych pedagog w porozumieniu z dyrektorem szkoły zgłasza ucieczki do sądu rodzinnego i na policję.

24. Postępowanie w przypadku wagarowania ucznia i spóźniania się na zajęcia lekcyjne.

1. W przypadku notorycznych spóźnień wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem i informuje rodziców / prawnych opiekunów.
2. Wychowawca informuje pedagoga szkolnego, który wraz z rodzicami próbuje ustalić przyczyny spóźnień.
3. W przypadku długotrwałej lub powtarzającej się nieusprawiedliwionej absencji ucznia, wychowawca kontaktuje się z rodzicami / prawnymi opiekunami. Wspólnie z uczniem i jego rodzicami ustalają przyczyny nieobecności i możliwości postępowania w celu mobilizacji ucznia do regularnego uczęszczania na zajęcia szkolne.
4. Uczeń zostaje objęty pomocą psychologiczno – pedagogiczną.
5. Jeżeli podjęte działania nie przynoszą efektów - dyrektor szkoły kieruje do rodziców / prawnych opiekunów wezwaniem do realizacji obowiązku szkolnego, a w sytuacji braku współpracy rodziców ze szkołą, kieruje prośbę do sądu o wgląd w sytuację rodzinną.

25. Postępowanie w przypadku braku kontaktu z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia.

1. W przypadku, gdy rodzic/opiekun prawny nie kontaktuje się z wychowawcą w czasie wyznaczonym, wychowawca prosi rodzica/ opiekuna prawnego o przybycie do szkoły, wykorzystując różne formy nawiązywania kontaktu z rodzicem: wpis do dziennika elektronicznego, kontakt telefoniczny. Podjęte działania dokumentuje w edzienniku.
2. W przypadku braku reakcji ze strony rodzica / opiekuna prawnego - wychowawca wysyła list polecony za potwierdzeniem odbioru.
3. W przypadku, gdy rodzic/ opiekun prawny nadal nie reaguje na wezwanie, wychowawca w porozumieniu z pedagogiem i dyrektorem szkoły zwraca się do sądu z o wgląd w sytuację rodzinną.

26. Postępowanie w przypadku podejrzenia, otrzymania informacji o pozostawieniu ucznia bez opieki rodziców / prawnych opiekunów.

1. Pracownik szkoły, który powziął podejrzenie, otrzymał informację bądź wyciągnął wnioski na podstawie obserwacji o pozostawieniu ucznia szkoły bez opieki niezwłocznie zgłasza ten fakt wychowawcy ucznia.
2. Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem.
3. Potwierdza fakt pozostawienia ucznia bez opieki (telefonicznie bądź osobiście, jeśli zachodzi taka konieczność).
4. Informuje pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.
5. Dyrekcja szkoły zgłasza pozostawienie dziecka bez opieki osoby dorosłej Policji.
6. O czasowym pozostawieniu dziecka pod opieką innej osoby (np. babci) rodzic zobowiązany jest poinformować wychowawcę lub dyrekcję szkoły. Przedstawia dokument sądowy o sprawowanej opiece nad dzieckiem, adresem i numerem kontaktowym do tej osoby.

27. Procedury dotyczące pobytu ucznia w szkolnej świetlicy.

Dziecko przebywające w świetlicy nie może być pozostawione bez opieki.

Rodzice bądź prawni opiekunowie dziecka mają obowiązek przekazać w formie pisemnej informację o tym, kto będzie odbierał dziecko po zajęciach w świetlicy (wpis do karty zgłoszenia dziecka).

Uczniów ze świetlicy szkolnej mogą odbierać tylko osoby pełnoletnie.

Wychowawca odpowiedzialny za dzieci przebywające w świetlicy w momencie ich odbioru przez rodziców lub opiekunów powinien:

1. Potwierdzić tożsamość osoby odbierającej.
2. Odnotować fakt odbioru dziecka w liście obecności w danym dniu.

Uczeń nieodebrany ze świetlicy

1. Gdy dziecko nie jest odebrane na czas - nauczyciel świetlicy kontaktuje się telefonicznie z rodzicami/opiekunami prawnymi dziecka, ustala przyczyny zdarzenia i zapewnia dziecku opiekę do czasu ich przybycia.
2. Nauczyciel świetlicy przypomina rodzicom/opiekunom prawnym, że są zobowiązani do punktualnego odbioru dziecka ze świetlicy.
3. Jeżeli sytuacja powtarza się - nauczyciel świetlicy informuje wychowawcę, pedagoga i dyrektora, którzy rozpoznają sytuację i w razie konieczności wnoszą do sądu o wgląd w sytuację rodzinną.
4. W przypadku nieodebrania dziecka i braku kontaktu z rodzicami, nauczyciel świetlicy powiadamia dyrektora szkoły, a ten powiadamia policję, zapewniając dziecku opiekę do czasu jej przyjazdu.

28. Postępowanie w przypadku oddalenia się ucznia od grupy w czasie wycieczki szkolnej na terenie miasta i poza miejscem zamieszkania.

1. Opiekun grupy / kierownik wycieczki ustala okoliczności oddalenia i podejmuje natychmiastowe poszukiwania zaginionego ucznia. Poza miejscem zamieszkania poszukiwanie podejmuje kierownik wycieczki, a grupa z opiekunami pozostaje w ustalonym miejscu. W miejscu zamieszkania opiekun grupy telefonicznie informuje dyrekcję szkoły, która deleguje osobę do doprowadzenia grupy do szkoły, a opiekun podejmuje poszukiwania.
2. Po odnalezieniu ucznia opiekun grupy/ kierownik wycieczki wyjaśnia przyczyny, które doprowadziły do takiej sytuacji i uświadamia odnalezionej osobie konsekwencje jej zachowania.
3. Kierownik wycieczki informuje wychowawcę klasy.
4. Wychowawca informuje rodziców ucznia o zaistniałej sytuacji.
5. Jeśli poszukiwania ucznia są bezskuteczne, opiekun / kierownik grupy informuje policję, dyrektora szkoły i rodziców /opiekunów prawnych.
6. Jeśli oddalenie od grupy będzie się powtarzało, uczestnictwo ucznia w następnej imprezie turystycznej zostaje zawieszane.

29. Postępowanie w przypadku zastraszania, wymuszania, wywierania presji.

1. Rozmowa wychowawcy i pedagoga szkolnego w celu uświadomienia konsekwencji prawnych, społecznych i psychologicznych czynu.
2. Wezwanie rodziców dziecka sprawcy i poinformowanie ich o zaistniałym fakcie, odnotowanie zaistniałej sytuacji w formie uwagi w e-dzienniku.
3. Podjęcie wraz z rodzicami działań mających na celu zapobieganie podobnym sytuacjom.
4. W przypadku braku współpracy rodziców sprawcy i ucznia ze szkołą oraz powtórzenia czynu poinformowanie policji oraz sądu rodzinnego.

30. Postępowanie w przypadku fałszerstwa / plagiatu.

Sytuacje fałszerstwa w szkole:

- kopiowanie treści z Internetu i przypisywanie ich jako swoje (plagiatowanie treści),
- przedstawienie fałszywych zwolnień i usprawiedliwień od rodziców,
- podrabianie (przerabianie) zaświadczeń lekarskich,
- podkładanie prac innych uczniów jako własnych oraz udowodnienie przez nauczyciela ściągania,
- inne przypadki (podrabianie zgody rodziców na udział w zawodach sportowych, wycieczce itp.)

1. Nauczyciel w przypadku stwierdzenia fałszerstwa informuje wychowawcę klasy, który przeprowadza rozmowę z uczniem.
2. Powiadomienie rodziców/ prawnych opiekunów ucznia.
3. Podjęcie wraz z rodzicami działań mających na celu zapobieganie podobnym sytuacjom.
4. W przypadku powtarzających się sytuacji fałszerstw szkoła informuje policję.

31. Postępowanie w przypadku kradzieży i zniszczenia mienia.

1. Nauczyciel prowadzący zajęcia lub wychowawca, po otrzymaniu informacji od ucznia o kradzieży, przeprowadza z poszkodowanym i świadkami rozmowę w celu ustalenia okoliczności zdarzenia.
2. Nauczyciel podejmuje działania zmierzające do zwrotu skradzionego mienia.
3. O fakcie kradzieży lub zniszczenia mienia powiadamia się wychowawcę i dyrektora szkoły.
4. Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem.
5. Powiadomienie rodziców/ prawnych opiekunów ucznia. Ustalenie sposobu naprawiania wyrządzonej szkody.
6. Podjęcie wraz z rodzicami działań mających na celu zapobieganie podobnym sytuacjom.
7. W przypadku powtarzających się sytuacji szkoła informuje policję i Sąd Rodzinny.

32. Postępowanie w przypadku dewastacji mienia.

1. Nauczyciel, pracownik szkoły stara się przerwać dewastację, której jest świadkiem, jeśli jest to niemożliwe, wzywa pomoc.
2. O dewastacji niezwłocznie zawiadamia dyrektora szkoły.
3. W przypadku braku możliwości ustalenia sprawcy - dyrektor podejmuje czynności mające na celu ich ustalenie.
4. Dyrektor wzywa rodziców ucznia.
5. Dyrektor wyciąga konsekwencje wobec sprawcy.

33. Postępowanie w przypadku wykrycia przedmiotów zagrażających zdrowiu lub życiu.

Postępowanie w sytuacji posiadania przez uczniów przedmiotów niedozwolonych na terenie szkoły.

1. Jeżeli u ucznia zauważy się przedmioty niebezpieczne, pracownik szkoły podejmuje próbę nakłonienia ucznia do oddania niebezpiecznego przedmiotu.
2. Jeśli jest niemożliwe, wzywa na pomoc innych pracowników szkoły.
3. Powiadamia wychowawcę ucznia i dyrektora szkoły.
4. Dyrektor zawiadamia rodziców/prawnych opiekunów ucznia.
5. W sytuacji zaistnienia podejrzenia, że uczeń zamierza użyć niebezpiecznego przedmiotu dyrektor zawiadamia Policję i Sąd Rodzinny.
6. Wychowawca rozmawia z uczniem w celu ustalenia przyczyn nieodpowiedniego zachowania.
7. Podjęcie wraz z rodzicami działań mających na celu zapobieganie podobnym sytuacjom.

34. Postępowanie w przypadku rozwiązywania spraw spornych i konfliktów.

Sporne sprawy i konflikty na terenie szkoły rozwiązuje się następująco:

- a) Konflikty pomiędzy uczniami na terenie klasy, rozstrzyga wychowawca klasy. Pomocą służy mu pedagog szkolny i mediator rówieśniczy. W sytuacjach długotrwałego, ostrego konfliktu o udział w spotkaniu wyjaśniającym i zamykającym konflikt proszeni są rodzice uczniów.
- b) Konflikt pomiędzy uczniami różnych klas rozstrzyga pedagog szkolny we współpracy z wychowawcami klas i mediatorami rówieśniczymi. W sytuacjach długotrwałego, ostrego konfliktu o udział w spotkaniu wyjaśniającym i zamykającym konflikt proszeni są rodzice uczniów.
- c) Konflikt pomiędzy uczniem i nauczycielem rozstrzyga wychowawca klasy we współpracy z pedagogiem szkolnym. W razie długotrwałego, ostrego konfliktu o udział w spotkaniu wyjaśniającym i zamykającym konflikt proszeni są rodzice ucznia.
- d) Konflikt między nauczycielem, a rodzicami ucznia rozstrzyga wychowawca klasy we współpracy z pedagogiem szkolnym. W razie długotrwałego, ostrego konfliktu o udział w spotkaniu wyjaśniającym i zamykającym konflikt proszony jest Dyrektor Szkoły.

35. Postępowanie w sytuacji wypadku podczas zajęć szkolnych, zajęć pozalekcyjnych oraz przerw międzylekcyjnych.

1. Nauczyciel będący świadkiem wypadku niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, udziela pierwszej pomocy, wzywa pielęgniarkę szkolną, a w razie zagrożenia zdrowia i życia wzywa pogotowie ratunkowe.
2. Nauczyciel lub pielęgniarka szkolna o wypadku niezwłocznie powiadamia rodziców / opiekunów prawnych ucznia, również dyrektora szkoły.
3. Nauczyciel informuje rodziców i dyrektora szkoły o okolicznościach wypadku. Protokół sporządza komisja powypadkowa powołana zarządzeniem przez dyrektora szkoły.
4. Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone i wyprowadza pozostałe dzieci z pomieszczenia. Dyrektor zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin lub wykonania szkicu przez zespół powypadkowy.
5. O każdym wypadku ciężkim dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie organ prowadzący i nadzorujący oraz współpracującego ze szkołą pracownika służby bhp.
6. O wypadku śmiertelnym, zbiorowym; dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie prokuratora, policję i kuratora oświaty.
7. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego.
8. Jeżeli wypadek zdarzył się w czasie wyjścia, imprezy organizowanej poza terenem szkoły, wszystkie stosowne decyzje podejmuje opiekun grupy/kierownik wycieczki i odpowiada za nie.

36. Postępowanie w przypadku nagłej niedyspozycji zdrowotnej ucznia, zasłabnięcie.

1. Nauczyciel prowadzący zajęcia lub nauczyciel dyżurujący dokonuje wstępnej oceny sytuacji, zapewnia uczniowi opiekę i udziela pierwszej pomocy, a w razie potrzeby informuje telefonicznie sekretariat szkoły o konieczności wezwania pielęgniarki szkolnej lub rodzica.
2. Pielęgniarka określa stan zdrowia ucznia i w razie konieczności informuje rodziców dziecka oraz ustala dalszą opiekę nad dzieckiem.
3. W przypadku nieobecności pielęgniarki nauczyciel powiadamia o zaistniałej sytuacji sekretariat szkoły. Osoba odbierająca informację powiadamia rodziców/prawnych opiekunów i ustala sposób odebrania dziecka ze szkoły.
4. Do momentu odebrania przez rodziców/ opiekunów prawnych lub przyjazdu pogotowia uczeń pozostaje pod opieką nauczyciela lub innej osoby wyznaczonej przez dyrektora szkoły.
5. W przypadku, gdy istnieje obawa, że zagrożone jest zdrowie i życie dziecka, nauczyciel wzywa pogotowie ratunkowe, zawiadamia dyrektora szkoły, rodziców / opiekunów prawnych ucznia.

37. Postępowanie w przypadku mobbingu i izolowania ucznia.

Aby można było mówić o przejawach mobbingu, muszą wystąpić następujące cechy:

- Prześladowanie ofiary przez sprawcę mobbingu musi trwać przez dłuższy czas,
- mobbing ma charakter celowy, czyli sprawcy chodzi o wyłączenie ofiary z grupy koleżeńskiej bądź zepsucie jej opinii,
- sprawca mobbingu ma nad ofiarą przewagę psychiczną lub fizyczną.

W przypadku, kiedy uczeń jest izolowany lub prześladowany przez rówieśników:

1. Ocena sytuacji przez wychowawcę i pedagoga szkolnego.
2. Przeprowadzenie rozmowy z uczniem odsuniętym od grupy, a także grupą tych osób, które stwarzają zagrażające sytuacje.
3. Wychowawca informuje rodziców dziecka pokrzywdzonego i rodziców uczniów, którzy przyczynili się do zaistniałej sytuacji.
4. Jeżeli rozmowa nie spowoduje pozytywnych zmian, wychowawca informuje dyrektora szkoły.
5. Jeżeli powyższe procedury nie przyniosą oczekiwanych rezultatów, wychowawca doprowadza do konfrontacji strony (rodzice – uczniowie) w celu osiągnięcia porozumienia.
6. Przeprowadzenie pogadarek z uczniami na temat mobbingu i izolowania.
7. W sytuacji nieskuteczności podejmowanych działań, informuje się policję.

38. Postępowanie wobec ofiar i sprawców cyberprzemocy.

1. Nauczyciel, któremu zgłoszony został przypadek cyberprzemocy, informuje o zdarzeniu wychowawcę, a ten pedagoga.
2. Wychowawca w porozumieniu z pedagogiem przeprowadza rozmowę z ofiarą cyberprzemocy, udziela jej wsparcia i porady, ustala okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków.
3. Wychowawca i pedagog, jeżeli to możliwe, ustalają tożsamość sprawcy cyberprzemocy.
4. Wychowawca informuje o zdarzeniu rodziców/ opiekunów prawnych poszkodowanego i sprawcy (jeżeli jest znany i nieletni) i informuje o konsekwencjach czynu.
5. Wychowawca i pedagog obejmują ucznia pomocą psychologiczną i monitorują sytuację, sprawdzając, czy nie są wobec niego podejmowane działania przemocowe bądź odwetowe ze strony sprawcy.
6. Wobec nieskuteczności podjętych działań informuje się policję.

39. Procedura postępowania wobec uczennicy, o której dostajemy informację, że jest w ciąży

1. Przeprowadzenie rozmowy z uczennicą przez pedagoga lub wychowawcę.
2. Przeprowadzenie rozmowy z rodzicami (prawnymi opiekunami) uczennicy.
3. Udzielenie wsparcia zgodnie z oczekiwaniami rodziców i uczennicy (zgodnie z przepisami prawnymi).
4. W przypadku uczennicy, która nie ukończyła 15 roku życia, dyrektor szkoły zawiadamia prokuraturę, sąd rodzinny.

Procedury dotyczące osób dorosłych

40. Procedura postępowania w przypadku agresji ze strony pracowników szkoły wobec ucznia.

1. Na wniosek ucznia, rodzica lub pracownika szkoły - dyrekcja szkoły przeprowadza niezwłocznie postępowanie wyjaśniające ze stronami konfliktu.
2. W przypadku powtarzania się zarzutów Dyrektor Szkoły podejmuje postępowanie dyscyplinarne wobec pracownika.

41. Procedura postępowania w przypadku naruszenia nietykalności osobistej nauczyciela lub pracownika szkoły (obelżywe wyzwiska, groźby, opluwanie, przyczepianie karteczek, rzucanie przedmiotami, agresja fizyczna, zabranie przedmiotu należącego do nauczyciela lub pracownika szkoły).

1. Staranie się niedopuszczenia do przemocy fizycznej wobec siebie, zwrócenie uwagi uczniowi i próba wyciszenia go.
2. Niezwłoczne poinformowanie o zaistniałej sytuacji wychowawcy i pedagoga szkolnego oraz dyrekcji.
3. Poinformowanie rodziców ucznia (uwaga w e-dzienniku).
4. Rozmowa z wychowawcą, pedagogiem, rodzicem i uczniem w celu ustalenia przyczyn agresywnych zachowań i sposobu zmiany relacji.
5. W sytuacjach uzasadnionych dyrektor podejmuje procedurę o naruszenie nietykalności funkcjonariusza publicznego.

42. Procedura postępowania w przypadku konieczności opuszczenia klasy przez nauczyciela.

1. Jeżeli nauczyciel musi bezzwłocznie opuścić klasę (uczniów) z powodu nagłego, złego stanu zdrowia – telefonuje do sekretariatu lub wicedyrektora szkoły, lub dyrektora szkoły.
2. W przypadku niemożliwości powrotu do klasy na lekcje - nauczyciel powiadamia dyrekcję szkoły.
3. Dyrekcja organizuje opiekę nad uczniami.

43. Procedura w przypadku agresywnego zachowania rodziców i innych osób dorosłych przebywających na terenie szkoły wobec uczniów.

1. Nauczyciel/ pracownik szkoły podejmuje próbę przerwania zachowania agresywnego i wstępnego rozpoznania okoliczności zdarzenia.
2. Nauczyciel/ pracownik szkoły powiadamia dyrektora szkoły o zaistniałej sytuacji.
3. W przypadku, gdy osoba dorosła nie zaprzestała zachowania agresywnego, dyrektor szkoły zawiadamia policję.

44. Procedura w przypadku osoby dorosłej będącej pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających na terenie szkoły.

Na terenie szkoły nie może przebywać osoba będąca pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających. Każdy pracownik szkoły ma obowiązek interweniowania w sytuacji, gdy na teren szkoły wejdzie osoba znajdująca się pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających.

1. Grzecznie, ale stanowczo wyprowadzić osobę będącą pod wpływem alkoholu lub innych środków poza teren szkoły.
2. Jeżeli nie jest to możliwe wezwać dyrektora szkoły i policję.
3. Nie dopuszcza się przekazania dziecka pod opiekę osobie będącej pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających.

W takiej sytuacji należy:

1. Zawiadomić wychowawcę ucznia lub dyrektora szkoły.
2. Wychowawca lub dyrektor szkoły wzywa w trybie natychmiastowym do szkoły drugiego rodzica lub opiekuna.
3. Jeżeli niemożliwe jest skontaktowanie się z rodzicem lub opiekunem, dyrektor szkoły wzywa policję.

45. Procedura w przypadku przebywania obcej osoby na terenie szkoły.

1. Każdy pracownik szkoły ma prawo żądać informacji o celu pobytu osoby obcej na terenie i w budynku szkoły.
2. W przypadku, gdy osoba obca kieruje się do nauczyciela przedmiotowego, innego pracownika pedagogicznego lub niepedagogicznego, należy skierować ją do sekretariatu szkoły.
3. W przypadku, gdy osoba obca odmawia podania celu wizyty, zachowuje się agresywnie bądź stwarza zagrożenie dla osób przebywających w szkole, należy podjąć próbę wyprowadzenia jej z terenu szkoły.
4. Przy odmowie wyjścia wezwać pomoc. O sytuacji niezwłocznie powinna zostać poinformowana dyrekcja szkoły. Dyrektor szkoły w razie wystąpienia takiej konieczności zawiadamia policję.

Postanowienia dodatkowe

1. Szkoła nie odpowiada za przyniesione przez uczniów przedmioty wartościowe, nie związane z procesem dydaktyczno-wychowawczo - opiekuńczym / np. telefony komórkowe, biżuterię, odtwarzacze MP3 i MP4, gry elektroniczne, zabawki , itp./.
2. Na lekcji wychowania fizycznego rzeczy pozostawione są w szatni i zamykane na klucz, a uczniowie nie mają prawa podczas lekcji wchodzić do szatni.
3. Rzeczy pozostawione w szkolnej szatni dłużej niż 6 miesięcy zostaną usunięte (wyrzucone do kontenera na śmieci).

Załączniki:

1. Forma poinformowania rodzica / prawnego opiekuna ucznia, o którym szkoła posiada informacje, że uczeń chce popełnić samobójstwo, chce podjąć próbę samobójczą, ma myśli samobójcze.

Proszę o niezwłoczny kontakt z dyrektorem szkoły w celu rozmowy dotyczącej zachowania Pani/ Pana dziecka.

2. Pisemne potwierdzenie przekazania informacji o zagrożeniu suicydalnym dla rodziców.

Potwierdzamy, że zostaliśmy powiadomieni o zagrożeniu podjęcia próby samobójczej przez nasze dziecko oraz konieczności niezwłocznej konsultacji specjalistycznej (psychologicznej, psychiatrycznej). Otrzymaliśmy informacje nt. placówek, w których możemy uzyskać pomoc, w tym:

- **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu**

ul. Towarowa 4 – 6, 87-100 Toruń

nr tel. 698 010 273

- **Poradnia Psychiatryczna dla Dzieci i Młodzieży. Wojewódzki Ośrodek Lecznictwa Psychiatrycznego**

ul. Adama Mickiewicza 24, 87-100 Toruń

nr tel. 56 679 58 12

- **Wojewódzki Ośrodek Lecznictwa Psychiatrycznego**

ul. Marii Skłodowskiej-Curie 27/29, 87-100 Toruń

nr tel. 56 679 57 00

Zobowiązujemy się do dostarczenia informacji zwrotnej po konsultacji specjalistycznej w celu zorganizowania opieki i pomocy na terenie szkoły.

Miejscowość i data

Podpisy rodziców/opiekunów

3. Komunikat do dyspozytorni pogotowia ratunkowego

Stwierdziłmy bezpośrednie zagrożenia życia naszego ucznia (...) poprzez duże ryzyko podjęcia próby samobójczej. Dlatego konieczne jest niezwłoczne przewiezienie go na konsultację psychiatryczną.

Prosimy o szybką interwencję w celu zabezpieczenia życia dziecka.